

กรรมการเข้าข้างใครหรือไม่

เรื่องนี้ผู้ยุทธศาสตร์ต้องการดูว่าผู้ที่เข้าไปดูแลเรื่องร้องเรียนของตนเองนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ถูกร้องเรียนหรือไม่ และจะให้ความเป็นธรรมกับตนเองได้มากน้อยแค่ไหน ดังนั้น ความโปร่งใสเรื่องการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องสำคัญในองค์กร ต้องพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการดำเนินการ

นางสาวทับทิมเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้เด็กยืมสตางค์ไปเรียนหนังสือ ได้มีหนังสือถึงผู้บริหารหน่วยงานแห่งนั้นเพื่อร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมในการเลื่อนตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือนประจำปี และร้องเรียนผู้บังคับบัญชา และการมอบหมายงาน ต่อมาหน่วยงานแห่งนั้นมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานกลางร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย นางสาวทับทิมได้ทราบจึงมีหนังสือขอสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ซึ่งระบุอำนาจหน้าที่ และรายชื่อคณะกรรมการทุกคนเพื่อจะดูว่าท่านใดมีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องที่ร้องเรียนหรือไม่ แต่หน่วยงานแห่งนั้นมีหนังสือแจ้งปฏิเสธนางสาวทับทิมว่า ข้อมูลข่าวสารที่ขอเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ และอาจจะทำให้คณะกรรมการแสวงหาข้อเท็จจริงไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นได้ นางสาวทับทิม จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ นำเรื่องนี้ขึ้นพิจารณา หน่วยงานแห่งนั้นมีหนังสือจัดส่งข้อมูลข่าวสารที่ปฏิเสธการเปิดเผยไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เพื่อประกอบการพิจารณา พร้อมทั้งชี้แจงเหมือนกับที่ได้ชี้แจงเหตุผลแก่นางสาวทับทิมไปแล้ว แต่ในส่วนของนางสาวทับทิมดูจากหนังสืออุทธรณ์ก็มีความชัดเจนเพียงพอแล้วจึงไม่ได้ขอให้ไปชี้แจงเพิ่มเติมอีก

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งหน่วยงานแห่งนั้นที่ ๗๑/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ ตามที่นางสาวทับทิมมีคำขอแล้วได้รับการปฏิเสธนั้น เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การเปิดเผยไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ แต่กลับจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงในการดำเนินการเรื่องร้องเรียน เพื่อดูแลทุกข์สุขของบุคลากรในองค์กร ประกอบกับนางสาวทับทิมเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอจึงเปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้หน่วยงานแห่งนั้นเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวทับทิม

เรื่องนี้เมื่อข้อสังเกต ๒ ประเด็นครับ คือนอกจากประชาชนจะใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ใช้ได้ด้วย ประเด็นที่ ๒ คือหน่วยงานของรัฐควรถือหลักความโปร่งใส อยากให้หน่วยงานดูเรื่องนี้เป็นแนวทางปฏิบัติเพราะเรื่องตั้งกรรมการฯ มีทุกหน่วยงานครับ ต้องการหารือ ปรัชญาการใช้สิทธิหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๑๙๘/๒๕๕๙)